

การปรับสภาพผิวผ้าพอลิเอสเตอร์ด้วยสารประกอบที่มีไนโตรเจนสำหรับการพิมพ์อิงค์เจ็ต

นางสาวปัญช์ธร บุรณะกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีทางภาพ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางภาพถ่ายและเทคโนโลยีทางการพิมพ์
คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2552
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5 0 7 2 3 5 3 8 2 3

PRETREATMENT OF POLYESTER FABRIC SURFACE WITH
NITROGEN-CONTAINING COMPOUNDS FOR INK JET PRINTING

Miss Punthorn Buranagul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Imaging Technology

Department of Imaging and Printing Technology

Faculty of Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

522293

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การปรับสภาพผิวผ้าพอลิเอสเตอร์ด้วยสารประกอบที่มี
ไนโตรเจนสำหรับการพิมพ์อิงค์เจ็ต

โดย

นางสาวปัญญธร บุรณะกุล

สาขาวิชา

เทคโนโลยีทางภาพ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร. สุดา เกียรติกำจรวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาภรณ์ นพคุณดิลกรัตน์

คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร. สุพจน์ หารหนองบัว)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อรัญ หาญสืบสาย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ศาสตราจารย์ ดร. สุดา เกียรติกำจรวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาภรณ์ นพคุณดิลกรัตน์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา สื่อประสาร)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. เข็มชัย เหมะจันทร์)

ปัญชัทร บุรณะกุล : การปรับสภาพผิวผ้าพอลิเอสเตอร์ด้วยสารประกอบที่มีไนโตรเจน สำหรับการพิมพ์อิงก์เจ็ต. (PRETREATMENT OF POLYESTER FABRIC SURFACE WITH NITROGEN-CONTAINING COMPOUNDS FOR INK JET PRINTING) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ. ดร. สุดา เกียรติกำจรวงศ์, อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ผศ. ดร. สุภาภรณ์ นพคุณดิลกรัตน์. 93 หน้า.

การพิมพ์ผ้าพอลิเอสเตอร์ด้วยหมึกพิมพ์อิงก์เจ็ตฐานน้ำ ปกติให้ผ้าพิมพ์ที่มีคุณภาพต่ำจาก ลักษณะผิวผ้าและการแผ่ของหมึกพิมพ์ งานวิจัยนี้จึงศึกษาผลของสารปรับสภาพผิวผ้าพอลิเอสเตอร์ ก่อนพิมพ์ด้วยสารละลายไคโทซาน ไกลซีน สารละลายผสมระหว่างไคโทซานกับไกลซีน และไคโทซานดัดแปร เอ็น-2-ไฮดรอกซี-3-โทรเมทิลแอมโมเนียมพโรพิลไคโทซานคลอไรด์ (N-[(2-hydroxyl-3-trimethylammonium) propyl] chitosan chloride; HTACC) และไคโทซานดัดแปร เอ็น-4-ไดเมทิลแอมิโนเบนซิลอิมิโนไคโทซาน (N-[(4-dimethyl aminobenzyl) imino] chitosan; DBIC) ต่อคุณภาพผ้าพิมพ์ด้วยการพิมพ์ระบบอิงก์เจ็ต ปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลายปรับสภาพผิวดังกล่าวด้วยเทคนิคการแพดดิ้ง พิมพ์แผ่นทดสอบบนผ้าพอลิเอสเตอร์ที่ไม่ปรับสภาพผิว และผ้าพอลิเอสเตอร์ที่ปรับสภาพผิวด้วยหมึกพิมพ์อิงก์เจ็ตเชิงพาณิชย์ฐานน้ำชนิดสารสี 7 สี หลังการอบด้วยไอน้ำ วัดขอบเขตสี ความอึมตัวสี ความคมชัดของตัวอักษรชนิดพอซิทิวและเนกาทีฟ การผลิตน้ำหมึกสี การซึมเข้าหากันของหมึกพิมพ์ ความเข้มข้น ความแข็งแรงกระด้างของผ้าพิมพ์ ความคงทนของสีพิมพ์ต่อการซัก และความคงทนของสีพิมพ์ต่อการขัดถู วัดค่า zeta-potential ของสารละลายของผ้าพอลิเอสเตอร์ สารปรับสภาพผิวผ้าทุกชนิด และหมึกพิมพ์อิงก์เจ็ตที่ใช้พิมพ์ ศึกษาพฤติกรรมการดูดซึมน้ำของผ้าด้วย wicking test ลักษณะพื้นผิวผ้าที่ปรับสภาพด้วยสารปรับสภาพผิวต่าง ๆ ด้วยเทคนิคของกล้องจุลทรรศน์แบบส่องกราด พบว่า สารปรับสภาพทุกชนิดให้คุณภาพผ้าพิมพ์ดีกว่าผ้าพอลิเอสเตอร์ที่ไม่ปรับสภาพผิว ไคโทซานเพิ่มขอบเขตสีในช่วงโทนสีแดงเหลืองเล็กน้อย ขณะที่ไกลซีนเพิ่มขอบเขตสีในช่วงโทนสีเขียวเหลืองและสีส้ม ความเข้มข้นของไคโทซานไม่มีผลต่อการเพิ่มขอบเขตสี ขณะที่การเพิ่มความเข้มข้นไกลซีนทำให้ขอบเขตสีกว้างขึ้น ความเข้มข้นของไคโทซานและไกลซีนที่เพิ่มขึ้นทำให้ผ้ามีความแข็งแรงกระด้างเพิ่มขึ้น และความคงทนของสีต่อการขัดถูเพิ่มขึ้น DBIC ไม่ได้ให้ผลที่เด่นชัดนัก ในกลุ่มสารละลายปรับผิวนี HTACC ให้คุณภาพผ้าพิมพ์ดีที่สุดในทุกด้านและมี ความแข็งแรงกระด้างของผ้าพิมพ์ต่ำมาก แต่ความคงทนของสีพิมพ์ต่อการขัดถูต่ำกว่าเพียงเล็กน้อย

ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางภาพถ่าย และเทคโนโลยีทางการพิมพ์ สาขาวิชาเทคโนโลยีทางภาพ ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่อ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....
ลายมือชื่อ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5072353823: MAJOR Imaging Technology

KEYWORDS: CHITOSAN / INK JET PRINTING / POLYESTER

PUNTHORN BURANAGUL: PRETREATMENT OF POLYESTER FABRIC SURFACE WITH NITROGEN-CONTAINING COMPOUNDS FOR INK JET PRINTING. THESIS ADVISOR: PROF. SUDA KIATKAMJORNWONG, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR: ASST. PROF. SUPAPORN NOPPAKUNDILOGRAT, Ph.D., 93 pp.

Polyester fabric printed with water-based ink jet inks generally produces low quality images resulting from the characteristic fabric surface and ink spreading. This research aimed to study the effects of pre-treating solutions of chitosan, glycine, mixed chitosan and glycine, modified chitosan: *N*-[(2-hydroxy-3-trimethyl ammonium) propyl] chitosan chloride (HTACC), and *N*-[(4-dimethyl aminobenzyl) imino] chitosan (DBIC) on qualities of printed polyester fabrics by ink jet printing. The polyester fabrics were pre-treated with the pre-treating solutions using a padding technique. The untreated and padded fabrics were printed with a set of commercial ink jet ink, a seven-color pigmented water-based ink. After steaming, the printed fabric was measured for color gamut, color saturation, color strength, outline sharpness, tone reproduction, inter-color bleeding, stiffness, wash fastness and rub fastness. Zeta-potentials of the pre-treating solutions, the inks, and the fabric solution were measured. Water absorption by a wicking test, and surface morphology of the padded fabrics by scanning electron microscopy were carried out. All the pretreatments improved qualities of the printed fabrics which were better than that of the untreated one. Chitosan slightly improved the color gamut in the orange region, whereas glycine increased the color gamut in the lemon and orange regions and color saturation. The increased chitosan concentrations did not further increase the color gamut but the increasing concentrations of glycine widened the color gamut. Stiffness and rub resistance of the padded fabrics increased with increasing chitosan and glycine concentrations. The DBIC did not produce any pronounced effects. Among these pre-treating solutions, HTACC produced the best qualities of the printed fabrics in all respects with very low fabric stiffness and little inferior rub resistance.

Department of Imaging and Printing Technology
 Field of Study Imaging Technology
 Academic Year 2009

Student's Signature *Punthorn Buranagul*
 Advisor's Signature *S. Kiatkamjornwong*
 Co-advisor's Signature *S. Noppakundilagratt*

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ รองคณบดีฝ่ายวิจัย คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้จัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย จากงบประมาณประจำปี 2551 ในหัวข้อเรื่อง การปรับสภาพพื้นผิวผ้าพอลิเอสเตอร์ก่อนพิมพ์ด้วยสารละลาย ไคโตซานและ ไกลซีนเพื่อการพิมพ์อิงก์เจ็ต ของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ให้แก่คณะวิจัย ซึ่งการสนับสนุนนี้ บันดาลให้โครงการวิจัยและวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร. สุดา เกียรติกำรวงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาภรณ์ นพคุณดิลรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่คอยให้คำสอน การวาง โครงร่างวิทยานิพนธ์ แนะนำช่วยเหลือวิธีการทำวิจัย พร้อมทั้งการวางแนวคิด แนววิจารณ์ การเขียนและการ แก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนวิทยานิพนธ์เสร็จสำเร็จ ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณ ชาญสืบสาย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา สื่อประสาร และรอง ศาสตราจารย์ ดร. เข้มชัย เหมะจันทร์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเนื้อหา วิทยานิพนธ์นี้ให้สมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิชญดา เกตุเมฆ อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์ทาง ภาพถ่ายและเทคโนโลยีทางการพิมพ์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำด้าน การวิเคราะห์สี อาจารย์ เขมชาติ สุรกุล อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิศวกรรมเคมีสิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ผู้แนะนำการใช้เครื่องมือในห้องปฏิบัติการสิ่งทอ และอำนวยความสะดวก ในการใช้อุปกรณ์เหล่านั้น

ขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์สารเคมีและเครื่องมือต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร. วรวิทย์ โฮวัน อาจารย์ประจำภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ อนุเคราะห์ไคโตซานดัดแปร HTACC ของโครงการเมธีวิจัยอาวุโส รหัสโครงการ RTA 4780004 ขอกราบ ขอบพระคุณสาขาวิชาวิศวกรรมเคมีสิ่งทอ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ให้ ความสะดวกแก่เครื่องแพดดิ้ง เครื่องอบ และเครื่องอบไอน้ำ ดร. วิงค์ กังวานสุขมงคล จากศูนย์นาโน เทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ผู้อนุเคราะห์สารเคมี Triton X-100

ขอขอบคุณนายกิตติชัย สนใจพาณิชย์ มหบัณฑิตสาขาปิโตรเคมี นางสาวเต็มสุข แดงหอม นิสิต ปริญญาเอกสาขาปิโตรเคมี นายสมเกียรติ ละวะวิบูลย์มหบัณฑิตสาขาเทคโนโลยีทางภาพ และนางสาวอรุณนิ สอดสี เจ้าหน้าที่บริการวิทยาศาสตร์ประจำภาควิชาฯ ผู้ให้ความช่วยเหลือเรื่องการทดลอง และทดสอบต่าง ๆ ใน งานวิทยานิพนธ์นี้

และขอกราบขอบพระคุณคุณแม่และผู้มีอุปการะคุณท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้ ที่ให้อิโกลาสและ แนะนำแนวทางในการศึกษาจนถึงระดับปริญญาโทบัณฑิต รวมถึงเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 แนวคิดและทฤษฎี.....	4
2.1.1 ระบบพิมพ์อิงก์เจ็ต.....	4
2.1.1.1 เทคโนโลยีพ่นหมึกแบบต่อเนื่อง (CIJ).....	4
2.1.1.2 เทคโนโลยีแบบพ่นหมึกตามต้องการ (DOD).....	5
2.1.2 หมึกพิมพ์อิงก์เจ็ต.....	7
2.1.2.1 ลักษณะและสมบัติของหมึกพิมพ์อิงก์เจ็ต.....	7
2.1.2.2 องค์ประกอบของหมึกพิมพ์อิงก์เจ็ต.....	8
2.1.3 ไคทิน-ไคโทซาน.....	9
2.1.3.1 ระดับขั้นการกำจัดหมู่แอซีทิลของไคทิน (degree of deacetylation).....	10
2.1.3.2 การละลายของไคโทซาน.....	11
2.1.3.3 การใช้ไคโทซานในงานสิ่งทอ.....	11
2.1.3.4 ไคโทซานดัดแปร.....	12
2.1.4 ไกลซีน.....	13

2.1.5	ผ้าพอลิเอสเตอร์.....	13
2.1.6	ขั้นตอนการเตรียมผ้าใยสังเคราะห์ก่อนการพิมพ์หรือการย้อมสี.....	15
2.1.6.1	การกำจัดแป้ง (desizing) และการทำความสะอาด (scouring)	15
2.1.6.2	การเซ็ต (setting).....	15
2.1.7	การวัดสีระบบซีไออี.....	15
2.1.8	ปริภูมิสี CIELAB.....	16
2.1.9	ทฤษฎีคูเบลคา-มังก์ (Kubelka-Munk Theory).....	18
2.2	วารสารปริทัศน์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	25
3.1	วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	25
3.1.1	วัสดุและสารเคมีภัณฑ์.....	25
3.1.2	อุปกรณ์และเครื่องมือ.....	26
3.2	ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	26
1.	สังเคราะห์เอ็น-4-ไดเมทิล แอมีโนเบนซิล อิมิโน ไคโทซาน (N-[(4-dimethyl aminobenzyl) imino] chitosan (DBIC)) ด้วยไดเมทิลแอมีโนเบนซิลไฮไดรด์.....	26
2.	สังเคราะห์ เอ็น-2-ไฮดรอกซี-3-ไทรเมทิลแอมโมเนียม โพรพิล ไคโทซานคลอไรด์ (N-[(2-hydroxy-3-trimethylammonium) propyl] chitosan chloride, HTACC).....	27
3.	เตรียมสารปรับสภาพผิวผ้าพอลิเอสเตอร์.....	27
4.	เตรียมผ้าพอลิเอสเตอร์สำหรับพิมพ์.....	28
5.	เคลือบสารปรับสภาพผิวแต่ละชนิดลงบนผ้าพอลิเอสเตอร์.....	28
6.	พิมพ์ผ้าพอลิเอสเตอร์ด้วยระบบพิมพ์อิงค์เจ็ท.....	28
7.	อบไอน้ำ.....	29
8.	วัดคุณภาพงานพิมพ์บนผ้าพอลิเอสเตอร์.....	29
9.	หาความสัมพันธ์ของผ้าพอลิเอสเตอร์ สารปรับสภาพผิวผ้า และหมึกพิมพ์อิงค์เจ็ทสีต่าง ๆ ต่อคุณภาพงานพิมพ์.....	32
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
4.1	การหาหมู่ฟังก์ชันของไคโทซาน และไคโทซานดัดแปร.....	33
4.2	ขอบเขตสี (color gamut).....	35

4.3 ความอิ่มตัวสี (color saturation).....	45
4.4 ความคมชัดของงานพิมพ์ (sharpness).....	47
4.5 การซึมเข้าหากันของสีหมึกพิมพ์ (inter-color bleeding).....	50
4.6 การผลิตน้ำหนักสีต่อเนื่อง (tone reproduction).....	52
4.7 ความเข้มสี (color strength, K/S).....	54
4.8 ความแข็งกระดาษ.....	57
4.9 ความคงทนของสีต่อการซัก.....	58
4.10 ความคงทนของสีต่อการขัดถู.....	60
4.11 ผลของความสัมพันธ์ระหว่างสารปรับสภาพผิวผ้าชนิดต่าง ๆ และหมึกพิมพ์ อิงค์เจ็ทสีต่าง ๆ ต่อคุณภาพผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์.....	62
4.11.1 ค่า zeta-potential ของผ้าพอลิเอสเตอร์ สารปรับสภาพผิวผ้าชนิด ต่าง ๆ และหมึกพิมพ์อิงค์เจ็ทสีต่าง ๆ.....	62
4.11.2 การทดสอบพฤติกรรมการดูดซึมของผ้า.....	63
4.11.3 ตรวจสอบพื้นผิวผ้าที่ปรับสภาพด้วยสารปรับสภาพผิวผ้าต่าง ๆ ด้วย scanning electron microscopy (SEM).....	65
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	68
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	68
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	70
รายการอ้างอิง.....	71
ภาคผนวก.....	74
ประวัติผู้เขียน	93

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 4.1	หมู่ฟังก์ชันของไคโทซาน.....	34
ตารางที่ 4.2	ค่าความแตกต่างสีที่ตำแหน่ง D6 ของผ้าที่ไม่ปรับสภาพผิวผ้าและผ้าที่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลายไคโทซานความเข้มข้นต่าง ๆ.....	36
ตารางที่ 4.3	ผลของสารปรับสภาพผิวผ้าชนิดต่าง ๆ ต่อความเข้มสี (K/S) สีฟ้าเขียว สีม่วงแดง สีเหลือง และสีดำ ของผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์อิงค์เจ็ทฐานน้ำชนิดสารสีที่ความยาวคลื่นที่มีค่าการดูดกลืนแสงสูงสุด.....	54
ตารางที่ 4.4	สรุปผลค่าทางสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวแบบทางเดียว เปรียบเทียบแต่ละสีกับชุดไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้า.....	55
ตารางที่ 4.5	ผลของสารปรับสภาพผิวผ้าชนิดต่าง ๆ ต่อความคงทนของสีต่อการซักของผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์อิงค์เจ็ทฐานน้ำชนิดสารสี.....	59
ตารางที่ 4.6	ผลของสารปรับสภาพผิวผ้าชนิดต่าง ๆ ต่อความคงทนของสีต่อการขัดถูของผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์อิงค์เจ็ทฐานน้ำชนิดสารสี.....	61
ตารางที่ 4.7	ค่า zeta-potential ของผ้าพอลิเอสเตอร์ สารปรับสภาพผิวผ้าชนิดต่าง ๆ และหมึกพิมพ์อิงค์เจ็ทสีต่าง ๆ.....	62
ตารางที่ 4.8	อัตราส่วนการดูดซึมของน้ำ (W) และ 2 – ออกทานอล (2-octanol (O)).....	64

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ฅ40	ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวของความเข้มสีค่าชุด ผ้าที่ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าและผ้าที่ปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลาย ไฮลซึนความเข้มข้นร้อยละ 10..... 90
ตารางที่ ฅ41	ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวของความเข้มสีค่าชุด ผ้าที่ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าและผ้าที่ปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลาย ไฮลซึนความเข้มข้นร้อยละ 15..... 91
ตารางที่ ฅ42	ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวของความเข้มสีค่าชุด ผ้าที่ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าและผ้าที่ปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลาย ผสมไฮลซึนความเข้มข้นร้อยละ 15 ไคโทซานร้อยละ 1..... 91
ตารางที่ ฅ43	ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวของความเข้มสีค่าชุด ผ้าที่ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าและผ้าที่ปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลาย ไคโทซานดัดแปร DBIC ความเข้มข้นร้อยละ 0.1..... 91
ตารางที่ ฅ44	ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวของความเข้มสีค่าชุด ผ้าที่ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าและผ้าที่ปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลาย ไคโทซานดัดแปร HTACCความเข้มข้นร้อยละ 0.1..... 92

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 2.1	กระบวนการการพ่นหมึกแบบต่อเนื่อง ชนิด binary-deflection system.....	5
ภาพที่ 2.2	กระบวนการการพ่นหมึกแบบต่อเนื่อง ชนิด multiple-deflection system.....	5
ภาพที่ 2.3	กระบวนการการพ่นหมึกที่ละหยด แบบใช้ความร้อน (thermal ink jet).....	6
ภาพที่ 2.4	Bend-mode piezoelectric.....	7
ภาพที่ 2.5	Push-mode piezoelectric.....	7
ภาพที่ 2.6	Shear-mode piezoelectric.....	7
ภาพที่ 2.7	สูตรโครงสร้างของไคโทซาน.....	10
ภาพที่ 2.8	การกำจัดหมู่เอซิติลของไคติน.....	10
ภาพที่ 2.9	โครงสร้างทางเคมีของไคโทซาน เมื่ออยู่ในสารละลายกรด.....	11
ภาพที่ 2.10	ปฏิกิริยาการสังเคราะห์ไคโทซานดัดแปร HTACC.....	12
ภาพที่ 2.11	ปฏิกิริยาการสังเคราะห์ไคโทซานดัดแปร DBIC.....	13
ภาพที่ 2.12	โครงสร้างทางเคมีของไกลซีน.....	13
ภาพที่ 2.13	ปฏิกิริยาการสังเคราะห์ PET.....	14
ภาพที่ 2.14	แบบจำลองปริภูมิสี CIELAB.....	17
ภาพที่ 2.15	การเดินทางของแสงในชั้นหมึกพิมพ์โปร่งแสง.....	19
ภาพที่ 2.16	การเดินทางของแสงในชั้นหมึกพิมพ์เมื่อแยกกันอยู่อิสระกับชั้นวัสดุรองรับ...	19
ภาพที่ 2.17	การเดินทางของแสงจากอากาศไปยังชั้นฟิล์มหมึกพิมพ์.....	21
ภาพที่ 3.1	แผ่นทดสอบ.....	29
ภาพที่ 3.2	ขั้นตอนการคำนวณค่า K/S.....	30
ภาพที่ 3.3	เครื่องทดสอบความแข็งกระด้าง (Cantilever type tester).....	31
ภาพที่ 3.4	เครื่องทดสอบการขจัดถู (crook meter).....	32
ภาพที่ 4.1	อินฟราเรดสเปกตรัมของไคโทซาน และไคโทซานดัดแปร ชนิด DBIC และ HTACC.....	33
ภาพที่ 4.2	โครงสร้างทางเคมีของ DBIC.....	35
ภาพที่ 4.3	โครงสร้างทางเคมีของ HTACC.....	35
ภาพที่ 4.4	ลักษณะปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ ของผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ไม่ผ่านการปรับสภาพ ผิวผ้า (ก) – (ค) ผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลาย.....	37

ภาพที่	หน้า	
ภาพที่ 4.5	ลักษณะของปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ ของผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลายไคโทซานความเข้มข้นต่าง ๆ และผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าหลังอบไอน้ำ.....	38
ภาพที่ 4.6	ลักษณะปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ ของผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลายไกลซีนความเข้มข้นต่าง ๆ และสารละลายไกลซีนผสมไคโทซาน และผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าหลังอบไอน้ำ.....	40
ภาพที่ 4.7	ลักษณะปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ ของผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลายไกลซีนความเข้มข้นร้อยละ 15 และสารละลายผสมไคโทซานกับไกลซีน สารละลายไคโทซานความเข้มข้นร้อยละ 1 และผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าหลังอบไอน้ำ.....	41
ภาพที่ 4.8	ลักษณะปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ ของผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลายไกลซีนความเข้มข้นร้อยละ 15 สารละลายผสมไกลซีนร้อยละ 15 กับไคโทซานร้อยละ 1 สารละลายไคโทซานความเข้มข้นร้อยละ 0.1 และ 1 สารละลาย DBIC ความเข้มข้นร้อยละ 0.1 สารละลาย HTACC ความเข้มข้นร้อยละ 0.1 และผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าหลังอบไอน้ำ.....	43
ภาพที่ 4.9	ลักษณะปริภูมิสี $L^*a^*b^*$ ของผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลายไคโทซานความเข้มข้นร้อยละ 0.1 สารละลายไคโทซานตัดแปรชนิด DBIC ความเข้มข้นร้อยละ 0.1 สารละลายไคโทซานตัดแปรชนิด HTACC ความเข้มข้นร้อยละ 0.1 และผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าหลังอบไอน้ำ.....	44
ภาพที่ 4.10	ค่าความสว่างและค่าความอึมดัวสีของผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้า และผ้าพอลิเอสเตอร์ที่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลายไคโทซานความเข้มข้นต่าง ๆ.....	45
ภาพที่ 4.11	ค่าความสว่างและค่าความอึมดัวสีของผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้า และผ้าพอลิเอสเตอร์ที่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลายไกลซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ และสารละลายผสมไกลซีนกับไคโทซาน.....	46
ภาพที่ 4.12	ค่าความสว่างและค่าความอึมดัวสีของผ้าพอลิเอสเตอร์พิมพ์ที่ไม่ปรับสภาพผิวผ้า และที่ปรับสภาพผิวผ้าด้วยสารละลายไคโทซาน ไกลซีน สารละลายผสมไกลซีนกับไคโทซาน และสารละลายไคโทซานตัดแปร DBIC และ HTACC.....	46

ภาพที่

หน้า

- ภาพที่ 4.13 ลักษณะของตัวอักษรชนิดพอซิทีฟบนผ้าพอลิเอสเตอร์ (ก) ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้า (ข) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 0.1 (ค) ปรับสภาพผิวผ้าด้วย DBIC ร้อยละ 0.1 (ง) ปรับสภาพผิวผ้าด้วย HTACC ร้อยละ 0.1 (จ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 1 (ฉ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 2 (ช) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 3 (ซ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 4 (ฌ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไกลซีนร้อยละ 5 (ญ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไกลซีนร้อยละ 10 (ฎ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไกลซีนร้อยละ 15 (ฏ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไกลซีนผสมไคโทซาน..... 48
- ภาพที่ 4.14 ลักษณะของตัวอักษรชนิดเนกาทีฟบนผ้าพอลิเอสเตอร์ (ก) ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้า (ข) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 0.1 (ค) ปรับสภาพผิวผ้าด้วย DBIC ร้อยละ 0.1 (ง) ปรับสภาพผิวผ้าด้วย HTACC ร้อยละ 0.1 (จ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 1 (ฉ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 2 (ช) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 3 (ซ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 4 (ฌ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไกลซีนร้อยละ 5 (ญ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไกลซีนร้อยละ 10 (ฎ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไกลซีนร้อยละ 15 (ฏ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไกลซีนผสมไคโทซาน..... 49
- ภาพที่ 4.15 การซึมเข้าหากันของหมึกพิมพ์บนผ้าพอลิเอสเตอร์ (ก) ไม่ผ่านการปรับสภาพผิวผ้า (ข) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 0.1 (ค) ปรับสภาพผิวผ้าด้วย DBIC ร้อยละ 0.1 (ง) ปรับสภาพผิวผ้าด้วย HTACC ร้อยละ 0.1 (จ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 1 (ฉ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 2 (ช) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 3 (ซ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไคโทซานร้อยละ 4 (ฌ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไกลซีนร้อยละ 5 (ญ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไกลซีนร้อยละ 10 (ฎ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไกลซีนร้อยละ 15 (ฏ) ปรับสภาพผิวผ้าด้วยไกลซีนผสมไคโทซาน..... 51
- ภาพที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความดำกับค่าร้อยละเม็ดสกรีนของผ้าพอลิเอสเตอร์ที่ไม่ปรับสภาพผิวผ้ากับกลุ่มผ้าที่ปรับสภาพด้วยสารละลายไคโทซานความเข้มข้นต่าง ๆ..... 52
- ภาพที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความดำกับค่าร้อยละเม็ดสกรีนของผ้าพอลิเอสเตอร์ที่ไม่ปรับสภาพผิวผ้ากับกลุ่มผ้าที่ปรับสภาพด้วยสารละลายไกลซีนความเข้มข้นต่าง ๆ..... 52

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 4.18	53
ภาพที่ 4.19	57
ภาพที่ 4.20	65
ภาพที่ 4.21	66
ภาพที่ 4.22	67